

Sortsvalg og sædskifteudfordringer

Søren Overgaard Schnipper

BJ-Agro Kartoffeldag 2021

Online video præsentation

Kan man dyrke kartofler på Mars?

First 'super potato' grown in Mars climate simulator

The tubers grew remarkably well in extremely dry soil under a Martian atmosphere simulated in a tiny, hermetically sealed box.

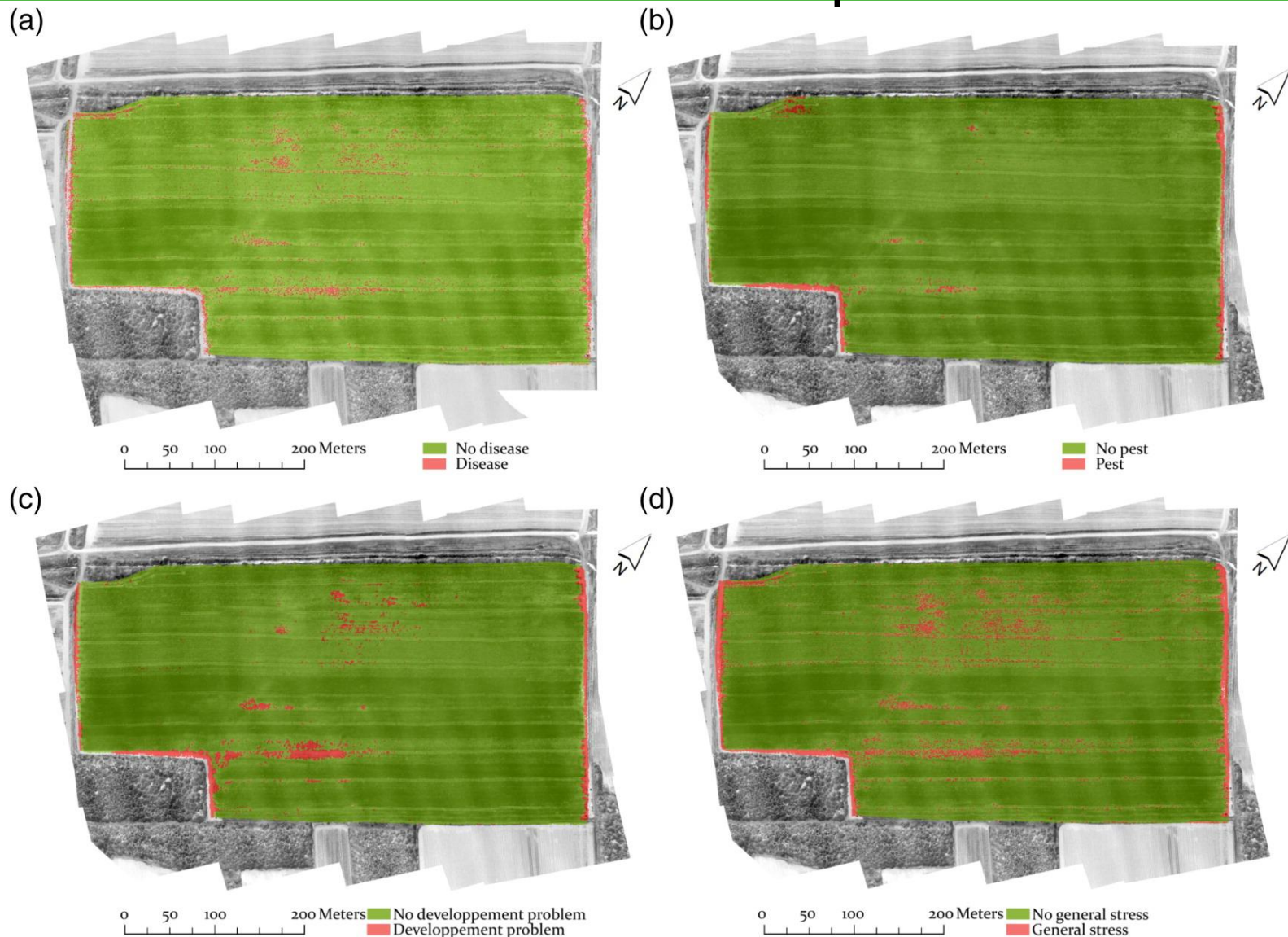
By Martha Henriques

Updated March 30, 2017 10:21 BST

- JA, men hvorfor kan der ikke gro kartofler i min mark?
- De fleste har fokus på hvad de får af nyt materiale, til at lægge i jorden.....men glemmer nogle gange hvad det er, de allerede har i jorden!
- Forklaring på de store udbytte- og kvalitetssvingninger ligger ofte under fødderne!

Problemerne skal spottes i marken.

- a) Sygdomstegn
- b) Skadedyrsangreb
- c) Dårlig udvikling/vækst
- d) Generel stress

Eksempel fra Canada (2020) i 15 ha kartoffelmark overfløjet af drone

Nematoder

Cystenematoder

- *Globodera rostochensis* og *G. pallida*
- Landbrugsstyrelsen har ”styr på” dem – har du? (muligt at foretage frivillig analyse af jord)
- Resistente/tolerante sorter under konstant pres
- Ikke alle gode egenskaber følges ad.

Fritlevende

- *Tricodorus*
- *Pratylenchus penetrans*
- Andre/nye?
- Umulige at have styr på
- Mange værter (afgrøder, ukrudtsarter, mellem-/efteragrøder)

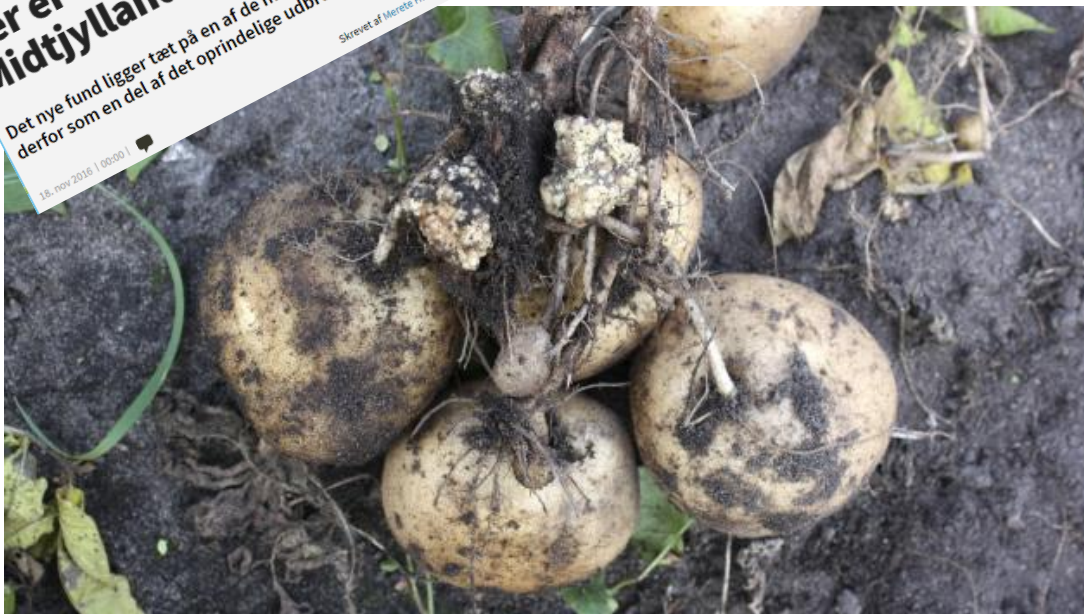

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*)

Der er fundet kartoffel-brok i mark i Midtjylland

Det nye fund ligger tæt på en af de marker, der var ramt af kartoffelbrok i 2014, og betragtes derfor som en del af det oprindelige udbrud, oplyser NaturErhverv-styrelsen.

18. nov 2016 | 00:00 | [Skriv et af Mogens Hattesen](#)

- Allerede gået lidt i "glemmebogen"?
- Men ikke ensbetydende med at sygdommen er udryddet!
- Fuld fokus i stivelsessorter, men overset i spise/chips.
- Igen er sædskifte og sortsvekslen vigtige værktøjer.

PED (Potato Early Dying)

"Visnesyge"

***Verticillium dahliae* (og *V. albo-atrum*)**

Grøn-gødning eller grøn-MØG?!

- Efter-/mellem afgrøder er mere komplekst end blot at opfylde MFO/målrettede-krav.
- Blandinger af arter/sorter
  - Olieræddiker, honningurt m.fl.
  - Kvælstoffix? (kløver, vikke, ærter m.fl.)
- Passe ind i dyrkningssystem og dato-rammer (og klima, jordtype..)
- Mulighed >< begrænsning for jordbehandling
- Værdi som forfrugt eller "dæk-afgrøde"

Sortsvalg = tjek sortsforsøg og –data.

The screenshot shows the BJ-Agro website interface. The navigation bar includes links for RÅDGIVNING, INDKØBSGRUPPER, GØDNING, SALG, OM BJ AGRO, and KONTAKT. A 'KUNDE LOGIN' button is also present. The main content area is divided into four columns: OM RÅDGIVNING, ANDRE AFGRØDER, KARTOFLER, and FORSØG. The 'FORSØG' column is highlighted with a red circle, indicating the section for potato varieties and experiments. Below the navigation bar, there are four green buttons with icons: Rådgivning, Indkøbsforening, Salg, and Gødning.

Home Seed potatoes Ware potatoes Why Agrico Our varieties Research About Agrico

Most important Nofy statistics

Plant and tuber

Maturity	Maincrop 5
Tuber shape	Oval round
Flesh Colour	Light yellow 6,5
① Tuberisation	Quite high 7
① Tuber size	Quite large 7,5
Skin colour	Yellow
Flower colour	White
① Number of berries	Quite many 7
① Foliage: - initial development	Quite fast 7,5
① Foliage: - final development	Fast 8
Foliage: - selectability	Quite easy 7
① Foliage: - firmness	Quite firm 7,5
Lightsprout colour	Green-red
① Regularity of tuber shape	Quite regular 6,5
① Regularity of size	Quite regular 6,5
① Skin finish	Average 5

Sensitivity and quality

① Relative yield	Quite high 7
① Underwater weight	471
① Cooking type	Floury BC
① Dormancy	Long 7,5
Harvest damage	Quite sensitive 6
① Secondary growth	Quite sensitive 6,5
① Growth cracks	Minimum to nonsensitive 8
① Black spot	Quite sensitive 6
① Dry matter content	25,2%
① Dry Matter Distribution	-
① TGA level	15,37
① Raw discolouration	-
① Discolouration (after cooking)	Quite sensitive 6,5
① Suitable for French fries	-
① Suitable for crisping	Insufficient 4,5

Resistance

Late blight foliage	Minimum to non susceptible 9
Late blight tuber	Minimum to non susceptible 8,5
Common scab	Minimum susceptible 6
PCN Ro 1/4	Resistant 9
PCN Ro 2/3	Minimum susceptible 6
PCN Pa 2	Minimum susceptible 5
PCN Pa 3	susceptible 2
Powdery scab	Very susceptible 4,5
Fusarium	-
Erwinia	-
Black dot	Minimum to non susceptible 8
Spraing	Very susceptible 4,5
Leafroll	-
A	-
X	-
Yn	Minimum susceptible 6,5
Virus - Yntn (tuber symptoms)	Minimum to non susceptible 9
Wart disease F1	-
Wart disease F6	-
Wart disease F18	-

Afhjælp problem på markniveau

Management

- Timing af jordbehandling (harvning efterår, pløjning efterår/vinter/forår) ift. fritlevende nematoder
- Moderat kamvolume.
- Sortens tidlighed (ex. ikke for sen udviklet sort i areal med *Verticillium*)
- Kraftig udvikling (få stængler = hurtigere op)
- Evt. ekstra nitrat-N fra start i jorden/priming for at kompensere for dårlig rodudvikling

Sortsanbefaling

- Hvis Pallida: Avarna, Sarion og Signum (Seresta, Stratos og Ydun har også god resistens, men lider meget ved kraftig angreb). Juventa en mulighed som spisekartoffel.
- Hvis PED: Saprodi ser ud til at klare sig fornuftigt. Følsomhed af spisesorter meget varierende.

Economic damage predicted if:
• 2,000 or more root-lesion nematodes/kg of soil
• 1,000 or more root-knot nematodes/kg of soil
• 12 or more <i>Verticillium dahliae</i> colonies/g of soil
• 200 or more root-lesion nematodes/kg of soil AND
• 6 or more <i>Verticillium dahliae</i> colonies/g of soil
• 100 or more root-knot nematodes/kg of soil AND
• 6 or more <i>Verticillium dahliae</i> colonies/g of soil

Sædskifte, sædskifte og sædskifte. Så mange kartoffelfrie år som muligt.

Jo flere jo bedre og de skal være 100% kartoffelfrie (dvs. uden spildkartofler).

Lad jorden blive i marken = generel høj dyrkningshygiejne (obs affald, maskiner, kasser m.m.)

Hvis tvivl så få taget prøver/analyseret jord. Hvert problem kræver sin egen strategi i forhold til jordens DNA.